

# Riksdagen

## Uppteckningar

### vid EU-nämndens sammanträden

#### 2018/19:39

Onsdagen den 19 juni

---

#### § 1 Miljö

Miljö- och klimatminister Isabella Lövin

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för miljö den 5 mars 2019

Återrapport från informellt ministermöte den 20–21 maj 2019

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för miljö den 26 juni 2019

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi öppnar dagens sammanträde och hälsar statsrådet Isabella Lövin välkommen hit.

Vi börjar med återrapport.

Anf. 2 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! God morgon! Morgonsolen strålar verkligen på EU-nämnden.

Jag har ingenting att tillägga utöver den skriftliga rapport från det förra mötet som EU-nämnden redan har fått.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi går in på information och samråd inför mötet i rådet den 26 juni 2019. Jag vill uppmärksamma nämnden på att vi har fått en något reviderad ståndpunkt för dagordningspunkt 3, Förordningen om återanvändning av vatten.

Anf. 4 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Miljörådet ska fatta beslut om en allmän inriktning för förslaget till förordning om återanvändning av renat avloppsvatten för bevattningsändamål. Förslaget i förordningen innehåller gemensamma minimikrav på kvalitet, kontroller och riskhantering för återanvändning av avloppsvatten i hela EU.

Regeringen anser att det behövs åtgärder för att komma till rätta med problemet med vattenbrist och ser positivt på en ökad återanvändning av renat avloppsvatten. Regeringen ställer sig därför positiv till en rättsakt som anger minimikrav för säker återanvändning av renat avloppsvatten.

Regeringen välkomnar att förordningen ger medlemsstaterna rätt att ställa högre krav för att tillåta återanvändning av avloppsvatten inom sitt territorium men vill i första hand att reglerna på EU-nivå ska innebära en

hög skyddsnivå. Regeringen kan acceptera ordförandeskapets senaste förslag till allmän inriktning men avser att verka för en höjd skyddsnivå i de avslutande förhandlingarna. Regeringen anser att det måste säkerställas att återanvändning av avloppsvatten för bevattning av jordbruksmark inte innebär risker för miljön eller för människors eller djurs hälsa.

Det är i detta sammanhang också angeläget att beakta risker med farliga ämnen, till exempel perfluorerade ämnen, läkemedelsrester och tungmetaller i avloppsvatten och risk för utveckling av antibiotikaresistens.

Anf. 5 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack, statsrådet, för genomgången!

Det är oerhört viktigt, och förslaget är i grunden bra. Tillgång till vatten och vattenbrist är redan ett problem och riskerar att bli ett växande problem framöver.

För ett fungerande jordbruk är bevattningen helt avgörande. Det viktigaste i förslaget är för vår del det som nu har stärkts, både i ståndpunkten och i Europaparlamentet där man har gjort en förstärkning av förslaget. Det gäller säkerhetsaspekterna samt att man inte ska bidra till antibiotikaresistens.

Förhandlingsläget beskrivs som polariserat. Hur bedömer statsrådet möjligheterna att få gehör?

Anf. 6 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Tack, Annika Carlsson, för frågan!

Det har varit polariserat i rådet beroende på att ett antal länder i Sydeuropa redan har regler för återanvändning av avloppsvatten. Man känner sig nöjd med de reglerna och vill inte ha ytterligare regler på EU-nivå. Det har varit en grupp länder.

En annan grupp länder, där Sverige ingår, har velat ha strängare och gemensamma regler. Precis som det står i ståndpunkten vill vi inkludera också farliga ämnen, läkemedelsrester och tungmetaller.

Vi har inte nått ända fram där, men vi konstaterar att parlamentet har en mer ambitiös position. Vår bedömning när det gäller vägen framåt är alltså att det i trilogförhandlingar med parlamentet bara kan bli bättre, utifrån en svensk ståndpunkt. Därför kan vi också acceptera ordförandeskapets senaste förslag till allmän inriktning eftersom vi bedömer att det kommer att gå i rätt riktning i triloggen.

Anf. 7 ORDFÖRANDE:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Granskning av genomförandet av miljöpolitiken.

Anf. 8 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

På miljørådet planeras en diskussion om resultaten av kommissionens granskning av genomförandet av EU:s miljöpolitik, EIR, som den brukar förkortas. Granskningen genomförs vartannat år och är ett frivilligt

verktyg som ska förbättra kunskapen om hur miljöpolitiken genomförs och identifiera områden där genomförandet kan förbättras.

Kommissionens granskning av EU som helhet visar att framsteg har gjorts inom flera områden, bland annat klimat, luftkvalitet och avfallshantering. Kommissionen pekar samtidigt på att ytterligare åtgärder behövs för att nå målen för artskydd, ekosystem och vattenstatus.

Regeringen välkomnar kommissionens granskning som en del i arbetet för att förbättra genomförandet av EU:s miljöpolitik. Regeringen delar kommissionens bedömning att det i det fortsatta genomförandearbetet är viktigt att integrera miljö- och klimatmål i andra politikområden, att förbättra transparens och tillgång till miljöinformation och att främja aktivt deltagande på lokal och regional nivå.

Regeringen vill lyfta fram arbetet med ekonomiska styrmedel, som grön skatteväxling, koldioxidskatt och kemikalieskatt, som exempel på åtgärder som kan bidra till att miljöhänsyn tas i sektorer med stor miljöpåverkan, till exempel transportsektorn. Ett exempel som belyser hur berörda aktörer kan involveras i klimatomställningen är arbetet med initiativet Fossilfritt Sverige.

Regeringen välkomnar att kommissionen i sin utvärdering av EU:s sjunde miljöhandlingsprogram har tagit hänsyn till resultatet av EIR. Regeringen anser att den kommission som tillträder i höst ska lägga fram ett förslag om ett åttonde miljöhandlingsprogram för EU och att även detta förslag ska återspegla resultaten i EIR.

Anf. 9 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack för föredragningen, statsrådet! Det är ett oerhört viktigt område.

I uppföljningen av den här typen av regelverk görs både landsrapporter och bilagor. Sverige bedöms, som vanligt, vara en av dem som följer det man har lovat. Inte bara på det här området utan även på många andra områden kan det skilja mellan olika länder när det gäller att följa upp det man gemensamt har kommit överens om.

Hur ser statsrådet på hur man effektivt ska ta itu med brister i efterlevnad inom miljöpolitiken? Det är också en del av det här. Om man sätter upp gemensamma regler måste man titta på hur uppföljningsmekanismerna ska se ut och hur man säkerställer bättre uppföljning runt om i Europas gemensamma område.

Anf. 10 ORDFÖRANDE:

Det är en viktig fråga.

Anf. 11 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Det här är som sagt en granskning som är ett frivilligt verktyg för medlemsländerna att använda för att förbättra kunskapen och se hur genomförandet kan förbättras. Det handlar också i hög grad om att kunna ha erfarenhetsutbyten utifrån granskningsrapporten.

Sveriges sammanfattande omdöme är som sagt gott. Kommissionen konstaterar att Sverige har visat sig vara bra på att införliva EU:s miljölagstiftning. Sveriges resultat vad gäller miljöinnovationer beskrivs till och med som enastående. Kommissionen lyfter också fram flera exempel på god praxis från Sverige.

Vi är förstås glada och stolta över det. Men det är också viktigt att vi överför våra erfarenheter till andra länder och att vi lyssnar på andra goda erfarenheter från andra länder. Den diskussionen kommer att ske på miljørådet, just utifrån vikten av erfarenhetsutbyte.

Anf. 12 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Slutsatser: Mot en strategi för en hållbar kemikaliepolitik i unionen. Ordet ”mot” är lite tvetydigt på svenska. Men vi antar att vi är för en strategi.

Anf. 13 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Miljørådet ska anta rådsslutsatser om kemikalier. Rådsslutsatserna syftar till att staka ut en riktning för den långsiktiga kemikaliepolitiken i EU och speglar vilka gemensamma åtgärder som krävs under den närmaste framtiden för att hantera kemikalier.

Regeringen konstaterar att svenska synpunkter har fått gott genomslag i förhandlingarna och kan ställa sig bakom utkastet till rådsslutsatser.

Regeringen välkomnar särskilt att slutsatserna innehåller en uppmaning till kommissionen att ta fram en handlingsplan för högfluorerade ämnen, PFAS, och att rådet kräver att kommissionen ska leverera på sina åtaganden i det sjunde miljöhandlingsprogrammet. Det gäller inte minst den EU-strategi för giftfri miljö som skulle ha levererats 2018.

Efter att Coreper behandlade texten förra veckan står det klart att det bara finns en utestående fråga inför miljørådet. Det handlar om en skrivning i introduktionsdelen som berör handel. Regeringen kommer att på rådsmötet verka för en skrivning som innebär en hög skyddsnivå för människors hälsa och miljö samtidigt som man undviker onödiga hinder för frihandel.

Anf. 14 JENS HOLM (V):

Hur ser ni på att enskilda medlemsländer ibland ska kunna gå före inom kemikaliepolitiken och reglera kemikalier trots att EU inte har reglerat dem? Ibland drivs utvecklingen faktiskt på bäst genom att enskilda länder tar initiativ och visar att en viss kemikalie kan förbjudas eller starkt begränsas. Ofta hamnar det i konflikt med inre marknadsprinciperna.

Är det en dimension som har spelat in för Sverige?

Anf. 15 ANNIKA QARLSSON (C):

Vad gör regeringen för att driva på för att kommissionen ska presentera den strategi som redan är flera år försenad? Och vad är skälet till att den är försenad?

Anf. 16 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ordförande! Tack, Jens Holm, för en viktig principiell fråga!

Det är alltid en viktig del för Sverige att vi ska kunna gå före på många viktiga områden. Men om vi får med oss hela EU och den inre marknaden har vi samtidigt ett effektivt instrument för att få bort farliga ämnen och

kemikalier från marknaden och i princip från världen, eftersom EU är världens största marknad. För oss är prioriteringen alltså att se till att vi harmoniserar reglerna på EU-marknaden vad gäller kemikalier. Det är svårt att gå före om vi ska få den bästa och mesta utväxlingen. Vi har alltså inte fokuserat på just den delen utan mer på att harmonisera och vara så ambitiösa som möjligt.

När det gäller Annika Qarlssons fråga om den särskilda strategi för en giftfri miljö som inte har levererats från kommissionen har vi många gånger legat på kommissionen i frågan. Vi har också en särskild, svensk expert som arbetar med frågan inom kommissionen sedan tre år tillbaka. Sverige har verkligen varit aktivt för att se till att det ska ske.

Skälet till att det inte har skett är enligt vår bedömning inre motsättningar i kommissionen. Det är högst problematiskt.

När det gäller hur vi arbetar vidare har jag noterat att många av mina kollegor uttrycker stor frustration över detta. Vi arbetar tillsammans på sedvanligt sätt inom Green Growth Group och med de mer ambitiösa länderna som sitter med i rådet och lämnar gemensamma budskap till kommissionen. Vi fortsätter helt enkelt med det.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Finns något att säga på dagordningspunkten Övriga frågor?

Anf. 18 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Jag tänkte nämna på punkten Övriga frågor dels några ord om EU:s långsiktiga klimatstrategi, dels återrapporteringen från internationella möten.

EU:s långsiktiga klimatstrategi kommer upp som en övrig fråga vid miljørådet. Regeringen föreslår att Sverige gör ett inlägg eftersom det är en viktig fråga.

Det finns höga förväntningar på EU att leverera ett konkret bud om höjda ambitioner vid det klimattoppmöte som FN:s generalsekreterare har bjudit in till i New York den 23 september. Senare i veckan kommer statsministern och hans kollegor i Europeiska rådet att anta slutsatser om EU:s långsiktiga ambitioner på klimatområdet. Regeringen har vid ett flertal tillfällen förankrat en ståndpunkt i riksdagen om vikten av att EU antar ambitiösare klimatmål. I linje med det avser jag att på miljørådet göra ett inlägg om vikten av att vi utifrån Europeiska rådets slutsatser skapar ett så ambitiöst budskap som möjligt för EU att ta med sig till klimattoppmötet.

Den andra punkten som vi troligen gör ett inlägg på handlar om återrapportering från internationella möten. Ordförandeskapet och kommissionen kommer att rapportera om utfallet dels från förhandlingsmötena för Basel-, Stockholms- och Rotterdamkonventionerna, dels från det fjärde mötet i FN:s miljöförsamling Unea.

Konventionsförhandlingarna ägde rum i ett och samma sammanhang den 29 april till den 10 maj i Genève. Jag har under denna punkt för avsikt att lyfta upp vikten av ett ambitiöst genomförande av konventionerna på EU-nivå inom gällande tidsramar.

Det fjärde mötet i FN:s miljöförsamling hade ett bra tema om innovationer och hållbar konsumtion och produktion. Om det på miljørådet blir

tillfälle till diskussion kommer jag dels att framföra att Estland gjorde viktiga insatser som ordförande för mötet, dels betona vikten av god framförhållning i EU-koordineringen för att på bästa sätt få genomslag för EU:s gemensamma ståndpunkter.

Anf. 19 ORDFÖRANDE:

Tack för informationen!

Anf. 20 JENS HOLM (V):

Tack för informationen, särskilt om klimatstrategin! Det är viktigt att ambitionsnivåerna skärps.

Jag har en fråga om punkt g, Konferens om koldioxidpriser och flygskatter. Kan jag ta upp den punkten, fru ordförande? Ja, jag gör det!

Jag har hört både finansministern och klimatministern tala om konferensen flera gånger, och jag tycker att den verkar viktig eftersom vi behöver internalisera de miljöeffekter som flyget i större utsträckning har i dag.

Kommer vi i EU-nämnden att få information om den svenska positionen, om det kommer att finnas en svensk position? Kan klimatministern berätta lite om vad Sverige kommer att säga? Jag hoppas att Sverige kommer att driva rollen att flygskatter behövs och att subventioner till flyget behöver avskaffas, till exempel att inte betala skatt för det bränsle man tankar.

Anf. 21 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Tack, Jens Holm, för frågan!

Det råder en positiv utveckling just nu i fråga om att flera länder vill gå före och driva frågan att EU bör kunna ha en gemensam flygskatt i en eller annan form.

Sverige har bjudits in till konferensen. Jag skulle vilja understryka att det inte är ett EU-möte utan är ett initiativ från Nederländerna och Belgien. Statsrådet Andersson kommer att delta och hålla en key note speech. De ståndpunkter som hon kommer att framföra utgår från Sveriges politik och det vi är överens om i januariavtalet för att driva på för att beskatta flygbränsle och att flyget ska bära sina egna miljökostnader.

Statsrådet kommer också att framhålla och beskriva Sveriges modell för flygskatt och adressera de upplevda hinder som finns internationellt för att ta fram en bredare flygskatt.

Anf. 22 PÅL JONSON (M):

Fru ordförande! Jag tolkar inte regeringen som att man söker stöd i EU-nämnden för den här positionen. Jag vill få det fört till protokollet. Annars kommer vi att anmäla en avvikande uppfattning beträffande flygskatt på nationell basis, men det vet statsrådet om.

Anf. 23 ORDFÖRANDE:

Så uppfattar inte heller jag det. Däremot på de andra punkterna där statsrådet redogjorde för hur man avser att delta i diskussionen föreslår jag ändå att vi fattar beslut om den inriktningen och betraktar det övriga som information. Kan vi göra så? Svaret är ja.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

2018/19:39  
19 juni

Vi tackar för informationen på de övriga punkterna.

Därmed är vi klara för i dag. Tack så mycket, statsrådet och medarbetare, för att ni var här.

Anf. 24 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP):

Tack så mycket!

## § 2 Transport, telekommunikation och energi

Statsrådet Anders Ygeman

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för energi den 4 mars 2019

Återrapport från informellt ministermöte den 2 april 2019

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för energi den 25 juni 2019

Anf. 25 ORDFÖRANDE:

Välkommen hit statsrådet Anders Ygeman och medarbetare. Vi går direkt in på återrapporterna. Finns det något att säga om dem?

Anf. 26 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru ordförande! God morgon! Nämnden har tagit emot skriftliga rapporter från energiministerrådet i Bryssel den 4 mars i år och från det informella energiministermötet i Bukarest den 2 april. Om ni har ytterligare frågor besvarar jag dem gärna, men det finns inget mer att tillägga förutom det skriftliga.

Anf. 27 ORDFÖRANDE:

Jag ser ingen som önskar ordet. Vi tackar för informationen.

Vi går in på samrådet och informationen inför mötet i rådet den 25 juni och dagordningspunkten 3, Slutsatser om framtiden för energisystemen i energiunionen.

Anf. 28 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru ordförande! Under den här dagordningspunkten väntas rådet anta rådsslutsatser. Förslaget till slutsatstext har sin utgångspunkt i meddelande från kommissionen En ren planet för alla och Ren energi-paketet med lagstiftning för 2030-målen.

I förslaget understryks vikten av att EU antar en ambitiös långsiktig strategi som strävar efter klimatneutralitet i linje med Parisavtalet.

Energinärens betydelse för omställning lyfts också fram, och man pekar till exempel på behovet av sammanlänknings-, integrering av en ökad andel förnybar energi, elektrifiering och it-säkerhet. Förslaget pekar också på behovet av forskning och integration av ny teknik på marknaden liksom på vikten av att koppla samman olika energisektorer.

Som ni vet krävs det enhällighet i antagande av slutsatser, och i de tidigare diskussionerna har det framförts argument för både högre och lägre ambitionsnivåer. Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom kompromissförslaget till slutsatser, även om vi gärna skulle sätta en större tonvikt på de långsiktiga utmaningarna, till exempel nödvändigheten att på sikt helt fasa ut fossila bränslen.

Anf. 29 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Jag tackar för föredragningen från statsrådet.

Det kommer väl inte som en hemlighet för någon att Sverigedemokraterna har varit kritiska till delar av vad rådsslutsatsen bygger på, inte minst En ren planet för alla.



I rådsslutsatserna benämner man vid olika tidpunkter att man bör fokusera på att öka andelen förnybar energi i elnätet. Även om den svenska ståndpunkten just betonar utfasningen av de fossila bränslena tycker vi att det är viktigt att man från Sveriges sida betonar att det handlar om att fokusera på fossilfri energi och inte på förnybar energi.

Därmed anmäler vi en avvikande mening på den punkten.

Anf. 30 LOTTA OLSSON (M):

Från moderat håll vill vi trycka på en hög ambitionsnivå vad gäller sammanlänkningen.

Nu har det inte uttalats några speciella procentsatser, men en viktig del är att få till fossilfri energi på Europaområdet. Därför vill vi att det ska vara höga ambitioner på sammanlänkingsfunktionen.

Anf. 31 ANNIKA QARLSSON (C):

Centerpartiet håller med regeringen i slutsatserna att det kan vara större fokus på förnybart och hur fossil energi ska fasas ut.

Statsrådet beskriver att det finns ambitioner som är både högre och lägre i diskussionen. Finns det några öppningar i diskussionerna? Vilka argument anförs? Var finns öppningarna för att vi ska nå fram till en högre ambitionsnivå så småningom?

Anf. 32 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Jag bejakar också sammanlänkning, som Moderaterna tog upp. Sedan gäller det att man länkar samman rätt områden. Det är ingen poäng med att länka ihop två områden med överskott eftersom det inte kommer att bli så mycket produktiv handel.

Sedan var det Centerpartiets fråga. Nu tror jag inte att det finns några sådana förutsättningar. Nu har vi kommit till den punkt där vi har kompromissat. Men frågan visar hur stor skillnaden ändå är i ambitionsnivå mellan europeiska länder. Det är inga hemligheter vilka länder som har en lite högre ambitionsnivå och vilka som har en lite lägre.

Över tid handlar det om att vi kan visa de länder som har en lägre ambitionsnivå att vi har en positiv utveckling med en högre nivå. Det finns ingen väg tillbaka. Möjligheten att kombinera ekonomisk och social utveckling med ekologisk omställning är absolut avgörande.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Yttre förbindelser på energiområdet.

Anf. 34 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru ordförande! Under den här dagordningspunkten väntas kommissionen hålla en presentation om den senaste händelsen i de externa dimensionerna av EU:s energirelationer. Den ska sedan följas av en diskussion.

Ordförandeskapet har tagit fram bakgrundsdokument med ett antal frågor för att styra diskussionen, bland annat om utvecklingen av Afrikas

energimarknader särskilt vad gäller förnybart och naturgas samt om Kina med fokus på handel och investeringar.

Regeringen anser att EU:s globala ledarroll är central för att andra länder ska ta sin andel av utsläppsminskningarna. EU:s samtliga instrument måste vara samspelade för att övriga länder på sikt ska fasa ut användningen av fossila bränslen och ge EU:s industri en rättvis konkurrenssituation.

EU:s instrument för finansiering, exempelvis för Afrika, har syftet att främja omställning till ett klimatneutralt energisystem i linje med Parisavtalets temperaturmål med god försörjningstrygghet.

Regeringen anser att EU i dialogen med Kina och andra länder bör verka för att öppna och inkludera marknader med förutsägbara villkor. Det behövs ett långsiktigt, förutsebart och hållbart investeringsklimat som främjar förnybara tekniker snarare än fossila investeringar och som undviker inläsningseffekter i fossila bränslen.

Anf. 35 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Tack för föredragningen även på denna punkt.

Jag kommer att falla in på samma tema. Låt oss titta på regeringens förslag till ståndpunkt: ”Det behövs ett långsiktigt förutsägbart och hållbart investeringsklimat som främjar förnybara tekniker snarare än fossila investeringar och som undviker inläsningseffekter i fossila bränslen.”

I praktiken innebär detta att man å ena sidan främjar de förnybara bränslen, vilket vi tycker är fullt rimligt, samtidigt som man å andra sidan tar avstånd till de fossila bränslena, vilket vi också tycker är fullt rimligt. Det man i sammanhanget missar är kärnkraften, som är fossilfri men inte förnybar.

Därför anser vi att det är rimligare att skriva att man vill främja fossilfria tekniker än förnybara tekniker. Därmed anmäler vi avvikande mening på den punkten.

Anf. 36 ANNIKA QARLSSON (C):

En av de frågor som ställs av ordförandeskapet är hur Afrikas energimarknader särskilt för förnybar energi och naturgas ska stimuleras. Centerpartiet önskar att statsrådet på rådsmötet tydligt markerar att investeringar och insatser bör fokusera på förnybar energi och inte naturgas.

Det framgår inte i regeringens ståndpunkt hur regeringen ser på Kinas Belt and Road-initiativ, som är känsligt och inte enbart handlar om energi utan också om geopolitiska och strategiska överväganden. Är det möjligt att få höra lite tankar från statsrådet? Vilka ingångar har regeringen?

Anf. 37 LOTTA OLSSON (M):

För Moderaternas del är det också det fossilfria som är prioriterat i första hand, eftersom det är det bästa sättet att snabbt komma till skott och få till en klimatsmart energipolitik. Vi vill inte anmäla någon avvikande mening, men det är inte förnybart utan fossilfritt som är prioriterat för oss.

Anf. 38 KJELL-ARNE OTTOSSON (KD):

Ordförande! Så är det även för oss. Förnybart är oerhört viktigt, men ska vi klara omställningen är kärnkraften en viktig del i det. Därför tycker vi att fossilfritt är det rätta ordet att använda. Vi vill dock inte heller anmäla någon avvikande mening.

Anf. 39 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Fru ordförande! Låt mig först bara konstatera att vi inte gör denna avvägning här. Vi använder båda orden. Det beror också på att Afrika är en väldigt stor kontinent med väldigt många länder med väldigt olika avvägningar sinsemellan. De kommer också att väldigt många olika energival över tiden. Vi kan ägna någon annan dag åt att diskutera de olika afrikanska ländernas energival, men det finns inget större behov av att här göra den markeringen. Så kan vi säga.

När det gäller Annika Qarlssons fråga delar jag synen på gas. Det gör regeringen också. När det gäller Belt and Road-initiativet är inte allting om det känt än. Vi får se vad kineserna gör – det är framför allt ett kinesiskt initiativ som de driver. Det är klart att det är viktigt för oss, om vi tar miljöaspekten, att det finns ett förnybarhetsperspektiv. Men vi vet som sagt väldigt lite om vad det kommer att innebära i praktiken. Vi lär få återkomma till det.

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Då konstaterar jag att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning, med en avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till punkten Övriga frågor. Finns det något att säga om detta?

Anf. 41 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Egentligen inte, mer än att de här rekommendationerna från kommissionen kom in sent i går kväll. Vi kommer att bli tvungna att börja analysera dem. I den första version som ni fick stod det att de *skulle* komma. Nu har de kommit, men vi har inte hunnit komma med någon närmare analys av dem. Ni ska dock veta att de finns och går att ta del av.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för den informationen. Jag tackar statsrådet och medarbetarna för i dag.

**§ 3 Allmänna frågor – sammanhållning**  
**Statssekreterare Per Callenberg**  
**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för allmänna**  
**frågor – sammanhållning den 30 november 2018**  
**Återrapport från informellt ministermöte den 12 april 2019**  
**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för**  
**allmänna frågor – sammanhållning den 25 juni 2019**

Anf. 43 ORDFÖRANDEN:

Då välkomnar vi statssekreterare Per Callenberg med medarbetare hit. Vi går in på punkten om återrapport.

Anf. 44 Statssekreterare PER CALLENBERG:

Fru ordförande! Det har gått ut skriftlig information, och jag har ingenting att lägga till just nu. Men jag är naturligtvis beredd att svara på frågor om ni har sådana.

Anf. 45 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för den informationen.

Vi går in på information och samråd inför möte i rådet den 25 juni. Vi börjar med dagordningspunkten 3, Lagstiftningspaket för sammanhållningspolitiken 2021–2027. Här finns det två olika punkter, a och b. Statssekreteraren får välja själv hur han vill lägga fram det.

Anf. 46 Statssekreterare PER CALLENBERG:

Fru ordförande! Jag kommer att ta båda samtidigt.

Den 29 maj 2018, för drygt ett år sedan, presenterade kommissionen sitt förslag till förordningar för sammanhållningspolitiken för perioden 2021–2027. Förhandlingarna i rådsarbetsgruppen har pågått sedan dess. Rådsarbetsgruppen har hittills hanterat stora delar av kommissionens förslag till förordningar om sammanhållningspolitik. De här delarna kommer därmed att ingå i trilogerna mellan rådet, kommissionen och parlamentet.

Just nu är dock tidtabellen för de fortsatta förhandlingarna osäker. Det är såklart framför allt valet till Europaparlamentet som påverkar förhandlingsarbetet. Därför pågår det inte några triloger just nu.

Den första punkten på dagordningen är en framstegsrapport om förhandlingsläget. Regeringen kommer att notera det rumänska ordförandeskapets framstegsrapport. Detta är alltså en produkt som ordförandeskapet tar fram och ingenting som medlemsstaterna själva godkänner utan bara noterar.

Som andra punkt på dagordningen står en policydebatt om kommande utmaningar och svårigheter i programmeringen. Där vill ordföranden ha vägledning i vilka utmaningar som förutses för programmeringen 2021–2027, mot bakgrund av 2019 års landsspecifika rekommendationer. Därutöver vill man diskutera medlemsstaternas syn på länkarna mellan EU:s sammanhållningspolitik och den nuvarande europeiska terminen.

Regeringens övergripande position om sammanhållningspolitiken är att budgeten bör minskas väsentligt. Regeringen välkomnar kommissionens ansats att försöka modernisera sammanhållningspolitiken

men anser att betydligt mer kan göras för att minska utgifterna, koncentrera insatserna och förenkla genomförandet.

I policydebatten kommer regeringen att framföra vikten av en budgetrestriktiv hållning, robust uppföljning och utvärdering.

Det europeiska terminsarbetet är ett värdefullt verktyg som kan leda till en ansvarsfull ekonomisk politik och överensstämmelse med de mål som medlemsstaterna har kommit överens om. Därför välkomnar regeringen den ökade kopplingen mellan sammanhållningspolitiken och den europeiska planeringsterminen.

När det gäller utmaningar för programmeringen förordar regeringen att partnerskapsöverenskommelsen ska vara obligatorisk, under förutsättning att dokumentet blir strategiskt och inte innehåller sådan information som ska finnas i programmen. För de medlemsstater som har få program och begränsad budget kan en strategisk del inkluderas i ett program.

Frågan om gränsöverskridande mekanism kom upp vid gårdagens informationstillfälle med näringsutskottet. Regeringens ståndpunkt i frågan är sedan tidigare förankrad i riksdagen. Regeringen kan av flera skäl inte stödja förordningsförslaget om en mekanism för att lösa rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang. Det förslaget är inte tydligt avgränsat till vissa rättsområden, och konsekvenserna är därför svåra att överblicka. Regeringen ser stora problem med förslagets förenlighet med regeringsformen.

Regeringen är positiv till att underlätta gränsöverskridande samarbeten, men sådana insatser bör i första hand bedrivas genom existerande kanaler på mellanstatlig nivå.

Anf. 47 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Tack för föredragningen!

Sverigedemokraterna är emot sammanhållningspolitiken i dess helhet. Vi tycker att den är alldeles för kostnadsdrivande och kostar svenska skattebetalare alldeles för mycket pengar. Det är väl ingen hemlighet i sak, men det innebär att vi självklart är positivt inställda till den faktiskt tuffa skrivning som regeringen har kommit med om att väsentligt minska budgeten på området.

Vad vi däremot skiljer oss åt i är synen på hur man ska förhandla detta som en del i den större budgetdebatt som kommer att äga rum. Sverigedemokraterna anser att regeringen om den inte får gehör för sin ståndpunkt, vilket jag tror blir väldigt svårt med tanke på att många stater faktiskt driver på för att i stället höja kostnaderna för sammanhållningspolitiken, i denna budgetdebatt bör våga vifta med vetokortet mot den svenska medlemsavgiften i dess helhet. Med hänsyn till det vill vi anmäla en avvikande mening på punkten.

Anf. 48 ANNIKA QARLSSON (C):

Tack så mycket för genomgången! Från Centerpartiets sida ser vi gärna att ståndpunkten kompletteras med skrivningar om att de regionala medlen ska bidra till hållbar utveckling i regionerna och inte gå till investeringar som bidrar till att låsa fast regioner i ett fortsatt beroende av exempelvis fossil energi. Vi tycker att styrningen mot en hållbar utveckling och en hållbar ekonomisk förvaltning skulle kunna stärkas och vill gärna få synpunkter på det.

Anf. 49 Statssekreterare PER CALLENBERG:

Fru ordförande! När det gäller Annika Qarlssons förslag om hållbar utveckling ligger det i linje med hur regeringen argumenterar i förhandlingarna. Det kopplar inte minst till hur vi starkt lyfter fram klimat- och miljöperspektivet i CAP. Jag ser egentligen inga problem med att inkludera den typen av skrivning. Det är precis så vi argumenterar.

När det gäller regeringens syn på budgetförhandlingarna kommer ju de delar som rör budget tillbaka i diskussionen om den fleråriga budgetramen i höst. Vi ser ingen anledning att lämna förhandlingsbordet i dagsläget, utan vi måste vara förhandlingsbara in till slutet.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för informationen i punkten a. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning i punkten b, med avvikande mening anmäld från Sverigedemokraterna.

Finns det något att säga på punkten Övriga frågor?

Anf. 51 Statssekreterare PER CALLENBERG:

Fru ordförande! Jag har ingenting att tillägga på den punkten.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Då tackar vi för i dag. Tack så mycket!

## § 1 Miljö

.....	<b>1</b>
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP) .....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP) .....	1
Anf. 5 ANNIKA QARLSSON (C).....	2
Anf. 6 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP) .....	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 8 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP) .....	2
Anf. 9 ANNIKA QARLSSON (C).....	3
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 11 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP) .....	3
Anf. 12 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 13 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP) .....	4
Anf. 14 JENS HOLM (V) .....	4
Anf. 15 ANNIKA QARLSSON (C).....	4
Anf. 16 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP) .....	4
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 18 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP) .....	5
Anf. 19 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 20 JENS HOLM (V) .....	6
Anf. 21 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP) .....	6
Anf. 22 PÅL JONSON (M).....	6
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 24 Miljö- och klimatminister ISABELLA LÖVIN (MP) .....	7

## § 2 Transport, telekommunikation och energi

.....	<b>8</b>
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 26 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	8
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 28 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	8
Anf. 29 TOBIAS ANDERSSON (SD).....	8
Anf. 30 LOTTA OLSSON (M).....	9
Anf. 31 ANNIKA QARLSSON (C).....	9
Anf. 32 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	9
Anf. 33 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 34 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	9

2018/19:39  
19 juni

---

Anf. 35	TOBIAS ANDERSSON (SD)	10
Anf. 36	ANNIKA QARLSSON (C)	10
Anf. 37	LOTTA OLSSON (M)	10
Anf. 38	KJELL-ARNE OTTOSSON (KD)	10
Anf. 39	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	11
Anf. 40	ORDFÖRANDEN	11
Anf. 41	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	11
Anf. 42	ORDFÖRANDEN	11
<b>§ 3 Allmänna frågor – sammanhållning</b>		<b>12</b>
.....		<b>12</b>
Anf. 43	ORDFÖRANDEN	12
Anf. 44	Statssekreterare PER CALLENBERG	12
Anf. 45	ORDFÖRANDEN	12
Anf. 46	Statssekreterare PER CALLENBERG	12
Anf. 47	TOBIAS ANDERSSON (SD)	13
Anf. 48	ANNIKA QARLSSON (C)	13
Anf. 49	Statssekreterare PER CALLENBERG	14
Anf. 50	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 51	Statssekreterare PER CALLENBERG	14
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	14